

PREZYDENT MIASTA SIEDLCE

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach w 2023 r.

Sporządzone przez:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach

Materiały przedkłada:

Wydział Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych
Urzędu Miasta Siedlce

Zatwierdził:

NACZELNIK
WYDZIAŁU BEZPIECZEŃSTWA
I SPRAW SPOŁECZNYCH

Leszek Borkowski

PREZYDENT MIASTA
wz.

Robert Szczepanik
Zastępca Prezydenta

Siedlce, luty 2024 rok

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach za 2023 rok

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Siedlcach działa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przede wszystkim w oparciu o:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 249 ze zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- uchwałę Nr LXXII/667/2023 Rady Miasta Siedlce z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach;
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2021-2023, przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce Nr LXXVII/724/2023 z dnia 30 listopada 2023 r.

I. Informacje ogólne

Przemoc domowa jest zjawiskiem o dużej szkodliwości społecznej, zarówno jako skutek, jak i przyczyna dysfunkcji w rodzinie. Można analizować na kilku płaszczyznach, od psychologicznej po społeczną czy prawną. Ta ostatnia wyrażona poprzez akty prawne w postaci np. ustaw czy rozporządzeń precyzuje i nakłada obowiązki na instytucje w zakresie podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy, która wg art. 207 Kodeksu karnego jest przestępstwem. Tym samym prawo nakazuje podejmowanie działań na rzecz ochrony osób doświadczających przemocy domowej, jak również osób stosujących przemoc w postaci środków karnych czy też prewencyjnych, jak np. programy korekcyjno-edukacyjne czy programy psychologiczno-terapeutyczne.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z kompetencji instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania, mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy. Na przestrzeni kilku ostatnich lat udało się stworzyć w Siedlcach skuteczny system współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb,

między innymi policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia i oświaty. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach poprzez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

II. Skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (wcześniej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), na podstawie art. 9a teźże; § 1 ust. 3 Uchwały Nr LXXII/667/2023 Rady Miasta Siedlce z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach, Prezydent Miasta Siedlce Zarządzeniem Nr 228/2023 z dnia 18 września 2023 roku powołał skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach, którego pierwsze posiedzenie zwołał na dzień 19 września 2023 roku na godz. 14:00 w siedzibie Urzędu Miasta Siedlce przy Skwerze Niepodległości 2 w Siedlcach.

W skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach (zwanego dalej MZI) wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach, Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Siedlcach, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siedlcach, Mazowieckiego Szpitala Wojewódzkiego im. św. Jana Pawła II w Siedlcach Sp. z o. o., Siedleckiej Rady Organizacji Pozarządowych, Sądu Okręgowego w Siedlcach, co pozwala na wielowymiarową współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Siedlce.

Na dzień 31.12.2023 r. w skład MZI w Siedlcach wchodziło 15 osób:

1. **Magdalena Ozygała** – Przewodniczący, Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
2. **Katarzyna Dobijańska** – Zastępca Przewodniczącego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach;
3. **Sylwia Łopacka** – Sekretarz Zespołu, Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
4. **Iwona Borkowska**, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Siedlcach;
5. **Renata Cieszko**, Sąd Okręgowy w Siedlcach;
6. **Iwona Czarnocka**, Rada Organizacji Pozarządowych Miasta Siedlce;

7. **Andrzej Dorosz**, Komenda Miejska Policji w Siedlcach;
8. **Przemysław Grzegorzówka**, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach;
9. **Monika Krasuska**, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
10. **Anna Leszkowicz**, Mazowiecki Szpital Wojewódzki im. św. Jana Pawła II w Siedlcach Sp. z o. o.;
11. **Joanna Marciszewska**, Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
12. **Zenon Ornowski**, Komenda Miejska Policji w Siedlcach;
13. **Krzysztof Szczygielski**, Komenda Miejska Policji w Siedlcach;
14. **Elżbieta Szopka**, Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach;
15. **Jolanta Zychowicz**, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siedlcach;

III. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku.

Do dnia 18 września 2023 roku posiedzenia MZI odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Po wejściu w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiedzenia MZI odbywały się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia MZI w Siedlcach w 2023 roku odbyły się w następujących terminach: 27.03.2023 r., 30.06.2023 r., 19.09.2023 r., 25.09.2023 r., 23.10.2023 r., 21.12.2023 r.

Podczas spotkań MZI min.:

1. omówiono sprawozdanie z funkcjonowania Zespołu w 2023 roku;
2. przedstawiono możliwości i zasady udzielania wsparcia psychologicznego, prawnego i psychiatrycznego dla rodzin doświadczających przemocy domowej z uwzględnieniem środków komunikacji na odległość;
3. ustalono potrzeby w zakresie podejmowanych przez MZI działań, w tym działań profilaktycznych. Omówiono projekt szkolenia placówek oświatowych i ochrony zdrowia w zakresie procedury „Niebieskie Karty” przy udziale członków MZI;
4. W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz uchwałą Rady Miasta Siedlce w sprawie określania trybu i sposobu powołania oraz odwoływania

członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 19 września 2023 roku o godzinie 14:00 w sali 144 Urzędu Miasta Siedlce odbyło się spotkanie podsumowujące pracę dotychczasowego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach, w którym wziął udział Pan Robert Szczepanik – Zastępca Prezydenta Miasta Siedlce;

5. Omawiano zmiany jakie nałożyła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
6. Dokonano wyboru Przewodniczącego, Zastępcy Przewodniczącego i Sekretarza MZI w Siedlcach;
7. Omówiono sposób komunikacji członków MZI w Siedlcach za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
8. Podpisano upoważnienia do przetwarzania danych osobowych;
9. Opracowano Regulamin MZI w Siedlcach, ustalono sposób organizacji prac MZI oraz zasady powoływania i działania grup diagnostyczno-pomocowych.

IV. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w 2023 roku:

1. W przepisach obowiązujących do 18 września 2023 roku zespół interdyscyplinarny mógł tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Do dnia 18 września 2023 roku na terenie miasta Siedlce powołano **132 grupy robocze**. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 9a ust. 10 stanowi, że w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem występowania przemocy domowej powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową. Od 19 września 2023 roku na terenie Miasta Siedlce powołano **48 grup diagnostyczno-pomocowych**.
2. W 2023 roku na terenie miasta Siedlce sporządzono 153 formularze „Niebieska Karta – A” w sprawie indywidualnych przypadków możliwości wystąpienia przemocy domowej.
W 2022 roku spośród 158 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (na tę liczbę składają się rodziny, u których wszczęto procedurę w 2022 r. oraz rodziny, u których procedura wszczęta była w 2021 r. i kontynuowana w 2022 r.), 40 rodzin

spełniało kryterium dochodowe i korzystało ze świadczeń z pomocy społecznej. W 2023 roku spośród 170 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (na tę liczbę składają się rodziny, u których wszczęto procedurę w 2023 r. oraz rodziny, u których procedura wszczęta była w 2022 roku i kontynuowana w 2023 r.) 41 rodzin spełniało kryterium dochodowe i korzystało ze świadczeń z pomocy społecznej. Powyższe wskazuje, że wzrasta liczba ujawnień przypadków przemocy wśród rodzin lepiej uposażonych. Korzystanie ze świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej jest zależne od kryterium dochodowego, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne dostępne jest dla wszystkich rodzin z terenu miasta Siedlce.

3. Członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach upowszechniali informacje na temat nieodpłatnego poradnictwa w mieście Siedlce w zakresie pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, terapii uzależnień i współuzależnień, promowali inicjatywy takie jak program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domowej i samopomocową grupę wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
4. W 2023 roku na 170 rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty 163 rodziny skorzystały z poradnictwa rodzinnego i pracy socjalnej. Część rodzin w zależności od potrzeb korzystało również ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego i poradnictwa lekarza psychiatry współpracującego z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Kontynuowanie tego rodzaju wsparcia możliwe było dzięki wsparciu finansowemu pochodzącemu ze środków wynikających z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Siedlce. Częściowo działania realizowane były zdalnie.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano 311 godzin poradnictwa prawnego dla 68 osób będących w różnego rodzaju kryzysach, z czego 49 to osoby doświadczające przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano 93 godziny poradnictwa psychiatrycznego dla 26 osób będących w różnego rodzaju kryzysach, z czego 21 to osoby doświadczające przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano 139 godzin poradnictwa psychologicznego dla 49 osób będących w różnego rodzaju kryzysach, z czego 19 to osoby doświadczające przemocy domowej.

5. W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach funkcjonuje grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej. W roku sprawozdawczym z tej formy wsparcia korzystało 6 kobiet z terenu miasta Siedlce.
6. Wzmocnienie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu to profilaktyka szczególnie istotna w aspekcie problemu przemocy domowej. Dlatego 7 rodzin zostało skierowanych do udziału w zajęciach podnoszących kompetencje rodzicielskie poprzez udział w Szkole dla rodziców, prowadzonej przez instytucje na terenie miasta Siedlce.
7. W przypadku 7 rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty Sąd zdecydował o zabezpieczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Liczba dzieci będących w rodzinach wynosi 15, w tym jedno z dzieci jest osobą niepełnosprawną ruchowo.
8. Jedna z rodzin objęta procedurą Niebieskie Karty trafiła do Domu Samotnej Matki. W rodzinie wychowuje się troje dzieci w wieku przedszkolnym.
9. Rodziny z problemem alkoholowym są rodzinami pewnego szczególnego ryzyka. Mitem jest jednak stwierdzenie, że za przemoc „odpowiada” alkohol. Za przemoc odpowiada ten, kto ją stosuje. Bezsprzecznie jednak działanie alkoholu może odcinać mechanizmy kontrolne, co może się przyczyniać do stosowania przemocy. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień. Dane z ostatnich lat potwierdzają, że znacząca liczba domniemyanych sprawców przemocy ma problem z uzależnieniem. Ważnym zadaniem jest motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego. Członkowie grup roboczych a następnie grup diagnostyczno-pomocowych skierowali 13 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem zobowiązania osoby do podjęcia leczenia uzależnień.

10. Prowadzony jest całodobowy dyżur telefoniczny, z którego korzystali beneficjenci, jak i przedstawiciele instytucji, m.in. straż miejska, policja, ochrona zdrowia, oświata. Telefon alarmowy funkcjonuje we wszystkie dni tygodnia, także w niedziele i święta.
11. Zrealizowano szkolenia rad pedagogicznych zatrudnionych w siedleckich placówkach, które prowadzone były przede wszystkim przez Panią Katarzynę Dobijańską i Panią Sylwię Łopacką przy wsparciu Pani Elżbiety Szopki i Pani Magdaleny Ozygały. Indywidualne szkolenia zrealizowano dla 1 przedszkola, 9 szkół podstawowych i 3 szkół ponadpodstawowych. Szkolenia poprzedzone były spotkaniami z dyrektorami placówek publicznych i niepublicznych działających na terenie miasta Siedlce, które prowadziła Pani Katarzyna Dobijańska - Pełnomocnik Prezydenta Miasta Siedlce do spraw rozwiązywania problemów uzależnień. W spotkaniach udział wzięli również Pan Andrzej Sitnik – Prezydent Miasta Siedlce, Pan Robert Szczepanik – Zastępca Prezydenta Miasta Siedlce, Pani Katarzyna Wawryniuk – Naczelnik Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Siedlce, Pan Przemysław Grzegorzówka – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Pani Elżbieta Szopka – Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz Pani Magdalena Ozygała – Przewodnicząca Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach. Dodatkowo szkolenia zrealizowano dla Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Siedlcach.
12. Za pośrednictwem Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Siedlce do wszystkich placówek oświatowych działających na terenie miasta Siedlce zostały wysłane znowelizowane formularze „A” i „B” procedury „Niebieskie Karty” celem aktualizacji i wykorzystania w razie potrzeb.
13. Za pośrednictwem poczty elektronicznej do placówek medycznych działających na terenie miasta Siedlce zostały wysłane znowelizowane formularze „A” i „B” procedury „Niebieskie Karty” celem aktualizacji i wykorzystania w razie potrzeb.
14. Członkowie MZI dokonali aktualizacji i dostosowania do znowelizowanych przepisów prawnych Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2021-2023, który został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce Nr LXXVII/724/2023 z dnia 30 listopada 2023 roku oraz opracowali Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony

Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2024-2025, który został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce Nr LXXVII/726/2023 z dnia 30 listopada 2023 roku.

15. Członkowie MZI dokonali aktualizacji i dostosowania do znowelizowanych przepisów prawnych "Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową opracowany dla Miasta Siedlce", który został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siedlce Nr LXXVII/727/2023 z dnia 30 listopada 2023 roku.
16. Członkowie MZI w ramach pełnienia obowiązków służbowych wielokrotnie zeznawali na Policji, w Prokuraturze i w Sądzie w związku z sytuacją rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.
17. W dniach 20-26 lutego 2023 roku odbył się Tydzień Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem. Jak co roku w ramach współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, członkowie MZI uczestniczyli w dyżurach osobistych pełnionych w siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Podczas tego przedsięwzięcia istniała możliwość spotkań osobistych oraz za pomocą środków komunikacji na odległość.
18. Jednym z niezbędnych elementów pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej jest stałe podnoszenie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. W związku z tym przedstawiciele MZI biorą czynny udział w superwizji oraz szkoleniach specjalistycznych:
 - w 2023 roku zrealizowano łącznie 72 godziny superwizji grupowej i indywidualnej, w których wzięło udział pięciu przedstawicieli MZI;
 - przedstawiciel MZI wzięło udział w Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie I stopnia w wersji online. Kurs był realizowany w ramach programu „Niebieskie Mazowsze – podnoszenie kompetencji osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie województwa mazowieckiego (2021 – 2023)”, dofinansowanego ze środków z budżetu Województwa Mazowieckiego. Kurs zakończył się certyfikatem oraz dyplomem zajęcia pierwszego miejsca w quizie z zakresu wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy i budowania systemu wsparcia;
 - czterech przedstawicieli MZI wzięło udział w jednodniowym szkoleniu stacjonarnym pt. „Odebranie dziecka z rodziny - procedura i współdziałanie”, które odbyło się w dniu 21 września 2023 r. w Warszawie.

V. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny

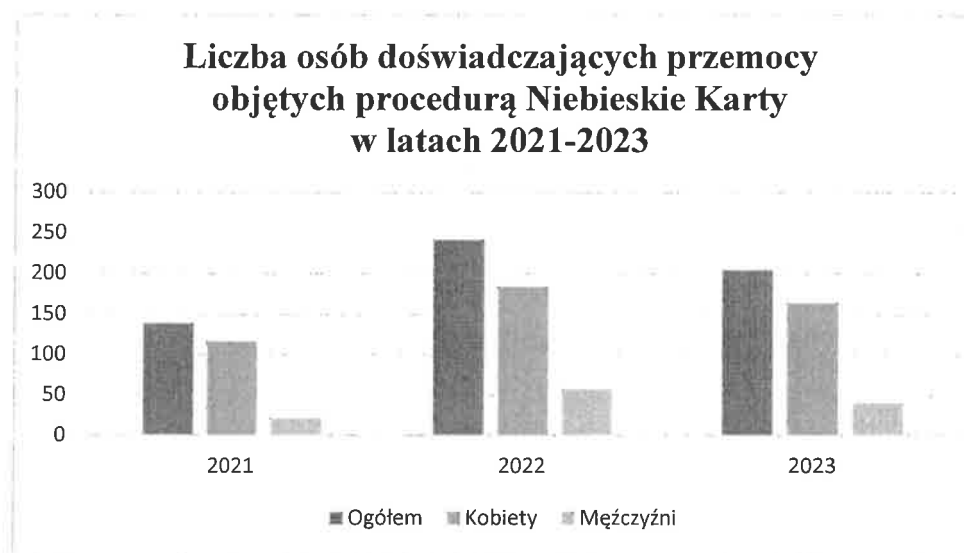
W 2023 roku wszczęto 153 nowe procedury Niebieskie Karty. Z roku 2022 r. kontynuowano 28 procedur Niebieskie Karty, oznacza to, że w roku 2023 faktycznie prowadzono działania w związku ze 181 uruchomionymi procedurami Niebieskie Karty. W roku sprawozdawczym zakończono 142 Procedury. Na dzień 31.12.2023 r. aktywne były 43 procedury Niebieskie Karty. Poniższa tabela i wykres pokazują liczbę sporządzonych Niebieskich Kart na przestrzeni trzech lat. Obserwowana jest zdecydowana tendencja wzrostowa. W 2023 roku sporządzono o 15 Niebieskich Kart więcej niż w 2022 roku.

Lp.	Rok	Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty
1	2021	126
2	2022	138
3	2023	153

W dalszym ciągu na terenie miasta są rodziny, które nie zgłosiły swojego problemu. Celem podejmowanych działań jest motywowanie mieszkańców do zgłaszania problemu doświadczania przemocy domowej do właściwych podmiotów. Tylko dzięki temu można pomóc, udzielić konstruktywnego i kompleksowego wsparcia, a przede wszystkim zapobiec sytuacjom zagrażającym zdrowiu i życiu.

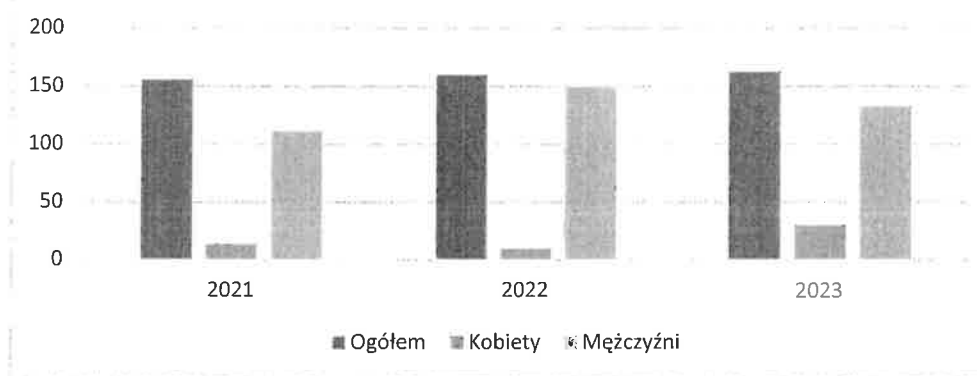
W 2021 roku procedurę uruchomiono w przypadku podejrzenia, że przemoc może doświadczać 117 kobiet (w tym 25 dzieci i 9 osób powyżej 67 lat) oraz 22 mężczyzn (w tym 14 dzieci). W 2022 roku procedurę uruchomiono w przypadku podejrzenia, że przemoc może doświadczać 184 kobiet (w tym 43 dzieci i 31 osób powyżej 67 lat) oraz 58 mężczyzn (w tym 40 dzieci i 3 osoby powyżej 67 lat). W 2023 roku procedurę uruchomiono w przypadku podejrzenia, że przemoc może doświadczać 164 kobiet (w tym 51 dzieci i 12 osób powyżej 67 lat) oraz 41 mężczyzn (w tym 28 dzieci i 5 osób powyżej 67 lat). Oznacza to, że kobiety w zdecydowanie częściej doświadczają przemocy ze strony mężczyzn.

Poniższy wykres pokazuje liczbę osób, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową objętych procedurą Niebieskie Karty na przestrzeni lat 2021-2023 z podziałem na płeć.

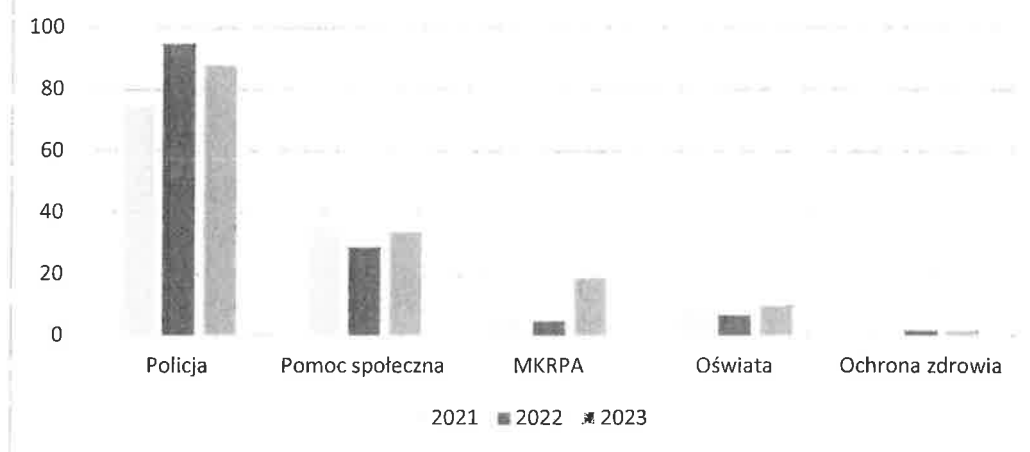
Z analizy charakterystyki osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową wynika, że w 2021 roku przemoc stosowało 14 kobiet i 112 mężczyzn, w 2022 roku: 10 kobiet i 150 mężczyzn, a w 2023 roku przemoc stosowało 20 kobiet i 133 mężczyzn. Poniższy wykres pokazuje liczbę osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową objętych procedurą Niebieskie Karty na przestrzeni lat 2021-2023 z podziałem na płeć. Oznacza to, że mężczyźni zdecydowanie częściej stosują przemoc wobec kobiet.

Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą Niebieskie Karty w latach 2021-2023

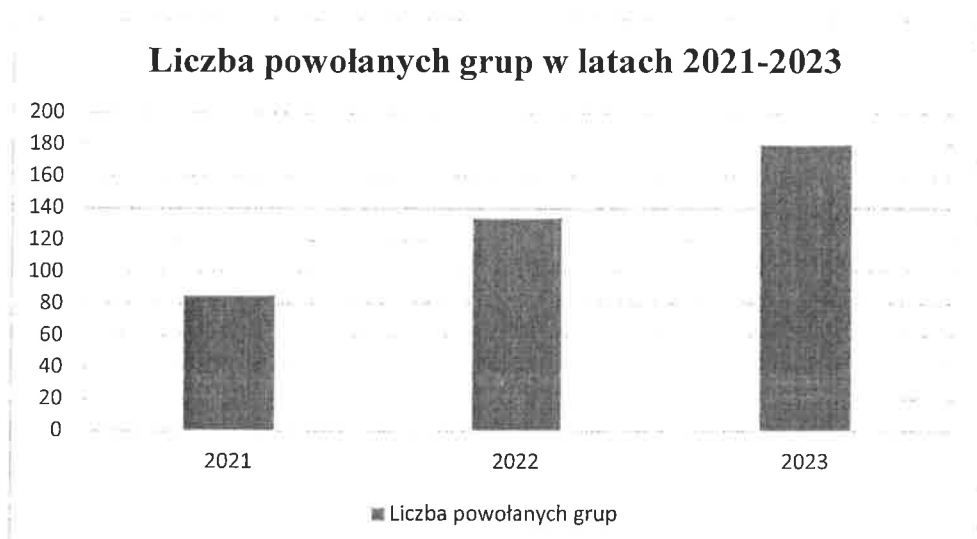
W 2023 roku podobnie jak w latach poprzednich - w większości przypadków podmiotem wszczynającym procedurę była Policja, która podejmowała działania interwencyjne. W drugiej kolejności procedura była wszczynana przez pracowników socjalnych OIK MOPR. W większości przypadków doświadczania przemocy osoby czując się zagrożone dzwonią na Policję, co najczęściej kończy się przyjazdem patrolu interwencyjnego i wypełnieniem formularza „Niebieska Karta - A”. Przedstawiciele Ośrodka Interwencji Kryzysowej wszczynali procedurę najczęściej w rodzinach objętych pomocą lub osób osobiście zgłaszających się do OIK. W zdecydowanej większości podejrzenie stosowania przemocy domowej zgłaszała osoba, co do której istniało podejrzenie, że doznaje przemocy domowej (122). Podkreślić należy jednak, że wzrosła liczba przypadków kiedy problem przemocy był zgłaszany przez przedstawiciela instytucji (MKRPA, szkoła, ochrona zdrowia), z 18 przypadków w 2022 r. do 31 przypadków w roku sprawozdawczym. Najbliższe otoczenie niezwykle rzadko zgłasza problem z wielu powodów np. obawą przed konsekwencjami, niechęcią do angażowania się w czyjeś życie, obawą przed reakcją rodziny w której występuje problem. Reakcja najbliższego otoczenia lub instytucji na problem ma istotne znaczenie. Osoby doznające przemocy późno zgłaszają się po pomoc, czasem z błędnego przekonania, że skoro wszyscy dookoła wiedzieli i nie reagowali to pewnie znaczy, że tak musi być. Konsekwencją doświadczania przemocy (szczególnie długoterminowo) może być m.in. niskie poczucie własnej wartości, uległość, poczucie bezsilności lub bierność. Poniższe wykresy porównują liczbę Procedur Niebieskie Karty wszczynanych przez organy do tego zobowiązane na przestrzeni lat 2021-2023.

Liczba Niebieskich Kart wszczynana przez organy do tego zobowiązane na przestrzeni lat 2021-2023

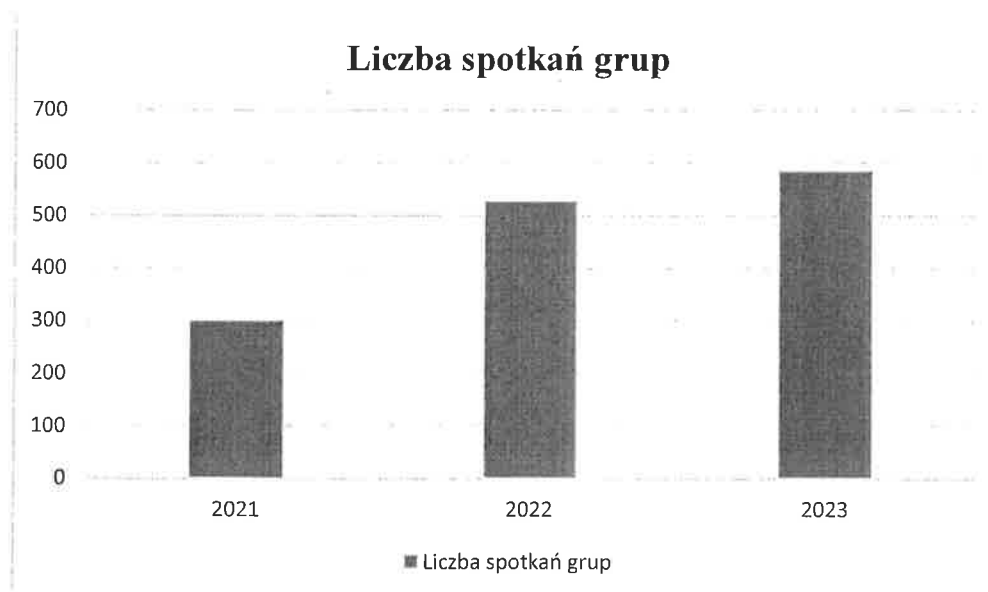

Po wpłynięciu formularza „A” Niebieska Karta - wszczynającego Procedurę powoływana była grupa robocza, a po nowelizacji ustawy grupa diagnostyczno-pomocowa, celem realizacji indywidualnego planu pomocy rodzinie. W zdecydowanej większości przypadków osoby, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą zgłaszały się na zaproszenie członków grupy. Zdarzało się, że osoby zapraszane nie miały możliwości uczestnictwa ze względu na stan zdrowia, w takiej sytuacji członkowie grupy udawali się do ich miejsca zamieszkania. W nielicznych przypadkach osoba posiadająca status osoby pokrzywdzonej nie odpowiadała na otrzymane zaproszenie bez uzasadnionej przyczyny.

Osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową w większości przypadków zgłaszały się na wezwanie na posiedzenie. Zdarzało się jednak, że wezwania musiały zostać powtórzone. Powodem niestawiennictwa okazywały się: niechęć do podejmowania współpracy, lęk przed ewentualnymi konsekwencjami, nieświadomość problemu lub traktowanie zjawiska przemocy jako normy, do której mają prawo. Poniżej wykres obrazujący liczbę grup powołanych do rozpatrzenia indywidualnych przypadków sytuacji rodziny na przestrzeni lat 2021-2023.

W roku sprawozdawczym zorganizowano 585 spotkań grup. Dla porównania w 2021 roku odbyło się ich 299, a w 2022 roku 527. Poniżej wykres obrazujący liczbę spotkań grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do rozpatrzenia indywidualnych sytuacji rodziny na przestrzeni lat 2021-2023.

Podczas spotkań grup wypełniono 76 formularzy NK-C dedykowanych osobom, co do których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej oraz 79 formularzy NK-D, dedykowanych osobom, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową.

W roku sprawozdawczym zakończono 142 procedury Niebieskie Karty (na tę liczbę składają się karty wszczęte w 2023 r. oraz karty wszczęte w 2022 r. i kontynuowane w 2023 r.) W 89 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło z powodu ustania przemocy domowej, a w 53 przypadkach powodem był brak zasadności podejmowania dalszych działań (np. konflikt, w tym konflikty okołorozwodowe, brak wspólnego zamieszkiwania i zależności lub wyprowadzka na teren innej gminy).

W roku sprawozdawczym przekazano 11 zawiadomień do organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z użyciem przemocy domowej, w 25 przypadkach konieczne było powiadomienie Sądu Rodzinnego o sytuacji małoletnich, w przypadku 7 rodzin Sąd zdecydował o zabezpieczeniu dzieci w pieczy zastępczej (liczba zabezpieczonych dzieci - 15). W roku sprawozdawczym przekazano do innego zespołu interdyscyplinarnego 5 procedur Niebieskie Karty z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodziny.

W przypadku 2 rodzin konieczne okazało się udzielenie wsparcia w postaci umieszczenia w mieszkaniu interwencyjnym, jedna kobieta korzystała z mieszkania interwencyjnego prowadzonego przez Caritas Diecezji Siedleckiej w ramach Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem, a jedna rodzina z 3 dzieci korzystała z mieszkania interwencyjnego będącego w dyspozycji Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Rodziny w Siedlcach.

Z analizy formularzy „A” Niebieska Karta sporządzanych w 2023 roku wynika, że spośród osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową:

- 3 osoby były żołnierzami zawodowymi, w związku z powyższym działania w ramach procedury prowadzone były z udziałem przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej;

- 8 osób było już kiedykolwiek karanych za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby jej użycia;

- wobec 13 osób sąd zastosował dozór kuratora sądowego;

- 71 osób nadużywało alkoholu;

- 24 osoby nadużywały środków odurzających;

- 22 osoby były leczone psychiatrycznie;

- 1 osoba posiadała broń.

Działania podjęte przez Policję wobec osoby podejrzanej, że stosuje przemoc domową podczas podejmowania interwencji w środowisku:

- pouczenie – 44 osób;

- środki przymusu bezpośredniego – 35 osób;

- badanie na zawartość alkoholu – 11 osób;

- policyjne pomieszczenie dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia – 18 osób;

- wobec 20 osób został zastosowany nakaz opuszczenia lokalu i zakaz zbliżania do osoby pokrzywdzonej.

Formy przemocy jakich doświadczały osoby pokrzywdzone odnotowane w formularzu „A” Niebieska Karta sporządzanym w 2023 roku:

Lp.	FORMY PRZEMOCY	2022		2023	
		Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci
1	popychanie	61	6	69	18
2	uderzanie	43	6	54	17
3	wykręcanie rąk	28	2	26	5
4	duszenie	24	3	21	2
5	kopanie	30	4	23	1
6	spoliczkowanie	26	1	37	13
7	zasinienia	41	4	38	9
8	zadrapania	31	1	24	7
9	krwawienia	14	1	5	1
10	oparzenia	1	0	0	0
11	izolacja	37	4	16	7
12	wyzwiska	75	8	91	24
13	ośmieszanie	68	10	70	14

14	groźby	55	12	75	15
15	kontrolowanie	52	3	39	11
16	ograniczanie kontaktów	41	5	27	10
17	krytykowanie	53	11	76	17
18	poniżanie	54	9	73	16
19	demoralizacja	16	6	27	23
20	ciągłe niepokojenie	59	5	67	20
21	zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych	4	0	7	2
22	niszczenie/uszkodzenie mienia	34	3	43	7
23	zabór/przywłaszczenie mienia	15	2	22	3
24	groźba karalna/znieważenie	37	4	48	9
25	zmuszanie do picia alkoholu	3	0	3	0

Analiza form przemocy zawartych w formularzach Niebieskich Kart po nowelizacji ustawy prezentuje się następująco (w okresie od 19.09.2023 r. do 31.12.2023 r.):

Lp.	FORMY PRZEMOCY	DOROŚLI	DZIECI
1	Przemoc fizyczna	12	3
2	Przemoc psychiczna	13	4
3	Przemoc seksualna	2	1
4	Przemoc ekonomiczna	5	2
5	Przemoc za pośrednictwem komunikacji elektronicznej	3	1

VI. Wnioski

1. Analizując środowiska mieszkańców Miasta Siedlce, w których występuje problem przemocy domowej należy uwzględnić informację, że nie są to wyłącznie rodziny korzystające z pomocy społecznej. Sprawcami przemocy domowej są osoby z różnych środowisk i grup zawodowych. W tych przypadkach pracownik socjalny nie posiada wcześniej wiedzy na temat sytuacji w jakiej znajduje się rodzina. Zatem interwencja w obszarze przemocy musi opierać się na współpracy wielu podmiotów, a przede wszystkim: jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Spośród rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” 41 rodzin korzystało ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, a pozostałe 129 rodzin było spoza systemu pomocy społecznej. Zatem sytuacja ekonomiczna i zawodowa nie jest czynnikiem determinującym występowanie problemu przemocy domowej.
3. Podobnie jak w poprzednim roku obserwowana jest wzrostowa tendencja stosowania przemocy przez synów w stosunku do rodziców, zwłaszcza matek. W przeważającej większości zachowaniom nagannym towarzyszy spożywanie alkoholu i środków psychoaktywnych;
4. Utrzymuje się tendencja, gdzie mężczyźni decydują się na zgłoszenie, że doświadczają przemocy domowej. Niestety w dalszym ciągu po przeprowadzeniu diagnozy okazuje się, że jest to nieprawda i najczęściej jest to strategia procesowa na potrzeby rozwodu.
5. Obserwowana jest również niepokojąca tendencja wśród kobiet, które zgłaszają, że doświadczają przemocy domowej, a w toku podejmowanych czynności okazuje się, że jest to nieprawda i najczęściej jest to strategia procesowa na potrzeby rozwodu lub chęć oddziaływania na partnera celem osiągnięcia korzyści majątkowych.

Przewodniczący
Miejskiego Zespołu
interdyscyplinarnego
Ozygala
Magdalena Ozygala

Sporządziła: Magdalena Ozygala

